

Elektroniskā dokumenta parakstīšanas laiks ir laika zīmoga pievienošanas datums un laiks

Saldus novada Zirņu pagasta bibliotēkas 2023.gada pārskats

Sagatavots Saldus novada Zirņu pagasta bibliotēkā, 23.01.2023

Saturs

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS.....	3
2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS.....	3
3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS.....	4
4. PERSONĀLS.....	5
5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA.....	5
6. KRĀJUMS	8
7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	10
8. NOVADPĒTNIECĪBA.....	11
9. PROJEKTI.....	11
10. PUBLICITĀTE	12
11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	12
PIELIKUMI	14

Pārskata perioda kopsavilkums

2023.gada darba prioritātes:

- Lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšana – noorganizēta tikšanās ar rakstnieci un nodrošinātas dažāda rakstura izstādes.
- Bibliotēkas publicitātes nodrošināšana – regulāri tika ievietota informācija internetvidē un izvietota drukātajā veidā apkalpojamā teritorijā.
- Sadarbības turpināšana ar Zirņu pagasta pamatskolu un pagasta teritorijā esošajām pirmsskolas izglītības iestādēm – tika organizētas bibliotekārās stundas, lasīšanas semināri un nodrošināta darbība lasīšanas veicināšanas programmās.
- Krājuma kvalitātes uzlabošana – tika norakstīta nepieprasīta literatūra un dubletes.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Zirņu pagasta bibliotēkas darbības virzieni ir daudzveidīgās informācijas nodrošināšana visām iedzīvotāju grupām, kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu sniegšana, vietējā kultūras mantojuma saglabāšana, mūžizglītības procesa nodrošināšana.

Zirņu pagasta bibliotēka ir Saldus novada bibliotēkas struktūrvienība. Zirņu pagasta bibliotēkai ir filiāle Būtnāros. Zirņu bibliotēka atrodas Zirņu ciemā un ir atvērta trīs dienas nedēļā (26 stundas), filiāle - Būtnāru ciemā, atvērta divas dienas nedēļā (13 stundas) kopā 39 stundas bibliotēka atvērta lasītājiem. Pagasta teritorijā atrodas Zirņu pamatskola, pirmsskolas izglītības grupiņa “Zirnītis” un PII “Sienāzītis”, sabiedrisko aktivitāšu centrs “Citrons”, kurā darbojas pagasta kultūras darba organizatore, jaunatnes lietu speciālists un sociālais dienests.

Bibliotēka darbojas saskaņā ar “Zirņu pagasta bibliotēkas darbības vidējā termiņa attīstības plānu 2021. – 2025. gadam”. Pārskata gadā tika strādāts pie krājuma kvalitātes uzlabošanas, sadarbības attīstības ar izglītības iestādēm, novadpētniecības krājuma kvalitātes uzlabošanas.

Pārskata gadā akreditācija nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

Zirņu pagasta bibliotēkai finansējumu nodrošina Saldus novada bibliotēka. Līdzekļi kārtējā remonta un iestāžu uzturēšanas materiālu iegādei tiek iekļauti Zirņu pagasta pārvaldes budžetā. Bibliotēkai un filiālei ir kopīgs budžets, kas tiek izlietots atbilstoši prioritātēm.

Tabulā ir atspoguļots finansējums par pēdējiem trīs gadiem. Ir redzams, ka kopējais budžets, salīdzinājumā ar 2022. gadu, ir pieaudzis par 7.8%. Darbinieka atalgojums pieaudzis par 18% sakarā ar sociālā rakstura pabalstu un kompensāciju izmaksām. Krājuma komplektēšanai pieaugums ir par 6.6%, tas pamatojams ar iespēju veikt budžeta grozījumus un neizlietotus līdzekļus pārlikt jauno grāmatu iegādei.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2021	2022	2023
Izdevumi kopā (EUR)	19243	16039	17319
Darbinieku atalgojums (bruto)	8635	10117	11947

Krājuma komplektēšana	3893	3495	3724
-----------------------	------	------	------

Piešķirtie līdzekļi atbilst bibliotēkas pamatfunkciju veikšanai – krājuma komplektēšanai, pasākumu organizēšanai. Plānojot budžetu turpmākiem gadiem, tiks ņemts vērā IT aprīkojuma tehniskais novērtējums un izskatītas iespējas tā atjaunošanai.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

No 1994.gada Zirņu pagasta bibliotēka atrodas 1985.gadā celtā bērnu dārza ēkā, telpu kopējā platība ir 107 m². Pārskata gadā remontdarbi netika veikti, jo bibliotēkas telpu stāvoklis ir apmierinošs. Tika veiktas izmaiņas telpu apsardzes nodrošināšanā un izveidota elektroniskā apsardzes sistēma ar izsaukumu uz adresi.

Bibliotēkas filiāle Būtnāros no 2013.gada atrodas bijušās “Kurzemītes pamatskolas” ēkā, kura celta 1988. gadā, bibliotēkas kopplatība 68.4 m². 2023.gadā netika veikti remontdarbi. Telpas ir apmierinošā stāvoklī, izņemot gaitenī uz bibliotēku, kuru finansiālu līdzekļu trūkuma dēļ līdz šim nav izdevies izremontēt.

Zirņu pagasta bibliotēkā un filiālē grāmatu plaukti ir nomainīt, cits inventārs ir labā fiziskā stāvoklī. Pārskata gadā tika iegādāti statīvi brošūrām.

Zirņu pagasta bibliotēkas un filiāles IT tehnikas uzskaitījums un vecums ir apskatāms zemāk pievienotajā tabulā.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums” Zirņu bibliotēkā

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Piezīmes
Datori		6	Lietotājiem: 2 – 2015.gada PIPP projektā iegūtie; 1 – 2014.gada, Lattelekom dāvinājums; 1 – 2012.gada, bijušais pagasta pārvaldes grāmatvedības dators 1 – 2007.gada, 3TD dators
Multifunkcionālās iekārtas		1	2015.gada PIPP projekts
Citas iekārtas	1		A3 laminētājs

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums” filiālē Būtnāros

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Piezīmes
Datori	1	5	Lietotājiem: Darbiniekam 2022.g. dators 4 – 2015.gada PIPP projektā iegūtie; 1 – 2014.gada, Lattelekom dāvinājums;
Multifunkcionālās iekārtas		1	2015.gada PIPP projekts
Citas iekārtas	1		A3 laminētājs
Citas iekārtas	1		Projektors

Citas iekārtas	1		Fotoaparāts
----------------	---	--	-------------

IT tehnika noveco, arī datorapmeklējums bibliotēkā samazinās ar katru gadu. Pamatojoties uz šiem faktoriem, plānots samazināt datoru skaitu bibliotēkā un uzlabot esošas IT tehnikas kvalitāti.

4. Personāls

Zirņu pagasta bibliotēkā un filiālē Būtnāros nav notikušas izmaiņas personāla sastāvā, nav mainīta darbinieka slodze.

Bibliotēkā un bibliotēkas filiālē Būtnāros strādā viens darbinieks uz vienu pilnu slodzi. Bibliotēkaram ir bakalaura grāds kultūras vadībā. Pārskata gadā kvalifikācijas paaugstināšanai tika apmeklēti kursi:

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	02.02.2023		KISC	KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām	3	Attālināti
2.	19.05.2023		Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Interneta resursu (Canva.com, tulkotājs un citas vietnes)	4	Attālināti
3.	19.04., 17.05.2023	LNB	LNB	Kāpēc un kā veidot aptaujas bibliotēkā?	11	Attālināti / klātienē
4.	08.11.2023		Valsts administrācijas skola	Rakstiskā saziņa	4	Attālināti
5.	14.11.2023		Valsts administrācijas skola	Efektīva laika plānošana	8	Attālināti
6.	05.12.2023		KISC	Drošība digitālajā vidē	3	Attālināti

Tika apmeklēti 6 Saldus novada bibliotēkas organizētie semināri. Arī tika izmantota iespēja piedalīties apmācībās, kurās netika izdots apliecinājums: "4 – 7 gadus vecu bērnu digitālā drošība internetā" un dalība tīklseminārā "Sabiedriskā zinātne (Citizen science): pētnieku un sabiedrības mijiedarbības pētniecības procesā".

2023.gadā profesionālajai pilnveidei izlietoti 189,00 euro. Piešķirto līdzekļu apjoms ir pietiekošs.

Problēmu personālu jomā pārskata gadā nav bijis.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Kopumā pārskata gadā bibliotēkas pamatrādītāji ir ar mīnuss zīmi (dati apkopti kopā gan Zirņu pagasta bibliotēkā, gan filiālē). 2023. gadā bibliotēkas lietotāju skaits bija 280, kas palicis nemainīgs, salīdzinoši ar iepriekšējo periodu, no tiem 81 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam, kas ir mazāk par 16 % un izskaidrojams ar bērnu skaita samazināšanos izglītības iestādēs. Ir samazinājies bibliotēkas apmeklējums un izsniegums. Tam pamatojums ir aktīvo bibliotēkas

lietotāju dzīvesvietas un darbavietas maiņa, kā arī daudzveidīgas informācijas pieejamība internetvidē, ar kuru bibliotēka nespēj konkurēt.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	274	280	280	+2.2% ; 0
<i>t. sk. bērni</i>	94	96	81	+1.6 % ; - 16%
Bibliotēkas apmeklējums	3129	3660	3619	+17% ; - 1.1%
<i>t. sk. bērni</i>	594	887	885	+49% ; - 0.2%
Virtuālais apmeklējums				
Izsniegums kopā	7931	8113	7209	+2.3% ; - 11%
<i>t. sk. grāmatas</i>	3567	3842	3377	+7.7% ; - 12%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	3704	3985	3610	+7.6% ; - 9.4%
<i>t. sk. bērniem</i>	434	997	938	+130% ; - 5.9%
Bibliotēkārāis aptvērumš % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā *	19%	20%	19.7%	+5.3% ; - 1.5%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	36%	35.6 %	33.3%	-1.1% ; - 6.5%
Iedzīvotāju skaits apkalpojamajā teritorijā	1464	1431	1421	- 2.3% ; - 0.7%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	258	253	243	- 1.9% ; - 4%

* Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

* Bērni ir visas personas vecumā līdz 18 gadiem.

Pārskata gadā jauni pakalpojumi netika ieviesti. Darbs tika organizēts, pilnveidojot jau esošos pakalpojumus – krājuma kvalitātes uzlabošanu, dažāda rakstura izstāžu nodrošināšanu, pasākumu organizēšanu, novadpētniecības krājuma uzlabošanu.

Pārskata gadā iedzīvotāju aptauja saistībā ar bibliotēkas pakalpojumiem un to pieejamību netika veikta. Lasītāju viedokļi par nepieciešamo literatūru un citiem bibliotēkas pakalpojumiem tika apzināti mutiski un ņemti vērā, organizējot darbu.

Zirņu pagasta bibliotēkas telpas ir daļēji pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bibliotēkas pakalpojumus ir iespēja saņemt, iepriekš sazinoties ar bibliotēkas darbinieku, lai būtu iespēja rast atbilstošu risinājumu. Filiālē Būtnāros telpas nav pieejamas cilvēkiem ar kustības traucējumiem. Vienojoties ar bibliotēku, ir iespēja nodrošināt vajadzīgo materiālu piegādi uz mājām.

Digitalizācija pārskata gadā netika veikta, līdz ar to digitālie materiāli nav pieejami.

2023.gadā sniegto uzziņu skaits bija ap 180. Precīzi saskaitīt visas uzziņas nav iespējams. Jau vairākus gadus vislielākā nepieciešamība pēc palīdzības ir darbs ar e-resursiem un IT tehnoloģijām – viedtālruņa lietošana, darbs ar i-banku, gada ienākumu deklarācijas aizpildīšana, dažādu iestāžu kontaktu precizēšana. Studentiem pārskata gadā bija nepieciešami materiāli dažādu darbu rakstīšanai, skolēniem – materiāli pasākumu organizēšanai. Uzziņu sniegšanai tika izmantots gan bibliotēkas krājums, gan informācija meklēta internetā.

Bibliotēkas organizētie pasākumi un pakalpojumi ir paredzēti visiem interesentiem un netiek dalīti pēc interešu grupām. Specifiska rakstura pasākumi, kādām konkrētām grupām, netika rīkoti. Pārskata gadā tika noorganizēti vairāki pasākumi. Bibliotēkas pasākumu uzskaiti var apskatīt

pielikumā (*pielikums Nr.1*). Iedzīvotāju intereses veicināšanai par grāmatām, tika noorganizēta tikšanās ar rakstnieci Ingunu Dimanti (*pielikums Nr.2*). Tika piedāvātas apskatīt dažāda rakstura izstādes: Zirņu pagasta tradicionālās kultūras mantojuma izpētes kopas rokdarbu izstādi, fotoizstādi “Pilsēta, kurā piedzimst vējš”, Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja veidotu izstādi “Hercogs Jēkabs, Mairas Zonbergas rokdarbu izstādi, gleznu izstādi “Radošums četrās paaudzēs”, Ineses un Daigas Rancānes lielformāta ziedu – gaismas objektu izstādi, “Aizmirstās grāmatzīmes” no Zirņu bibliotēkas krājuma u.c. Gada laikā kopā tika noorganizētas 11 tematiskās izstādes (*pielikums Nr.3*). Bibliotēkā tika piedāvāts apskatīt 17 dažāda saturas literatūras izstādes, tās bija veltītas rakstniekiem jubilāriem, gadskārta svētkiem un citām tēmām.

Pasākumi bērniem ir aprakstīti 7.nodaļā (Darbs ar bērniem un jauniešiem).

Grupu apmācības pārskata gadā netika organizētas. Individuāli, pēc pieprasījuma tika apmācīti 2 bibliotēkas apmeklētāji darbam ar internetbanku.

Bibliotēka nodrošina informācijas pieejamību ikvienam interesentam. Informāciju par norisēm pašvaldībā, kā arī citās institūcijās ir iespējams saņemt, un, pēc nepieciešamības, bibliotēkas darbinieks meklē papildus ziņas un datus, lai sniegtu pēc iespējas izsmeļošāku informāciju bibliotēkas apmeklētājam.

Lielākā daļa bibliotēkas apmeklētāju ir pensionāri un mazi bērni, kuriem nav intereses un prasmes kļūt par autorizētu lietotāju, attālināti pagarināt un rezervēt izdevumus. Bet par šo iespēju bibliotēkas apmeklētāji ir informēti. Bibliotēkas telpās ir izvietota informācija par autorizācijas datu piešķiršanas kārtību un par ieguvumiem, izmantojot to. Katram bibliotēkas lietotājam tiek individuāli stāstīts par šo iespēju, bet pagaidām šim pakalpojumam pieprasījuma nav.

	2021	2022	2023
Aktīvie lietotāji kopā	274	280	280
Autorizētie lietotāji kopā	24	26	68
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	4	6	7

Kā redzams tabulā, SBA pakalpojuma rādītāji ir samazinājušies. Tas ir izskaidrojams ar izmaiņām uzskaitē: izdevumu pārvietošana starp bibliotēkas un filiāles krājumiem vairs netiek uzskaitīta kā SBA pakalpojums. Tā kā bibliotēkai ir pietiekami līdzekļi krājuma veidošanai, no citu bibliotēku krājumiem tika piegādātas grāmatas tikai pēc pieprasījuma. Sadarbība tika veidota ar Saldus novada bibliotēku, Novadnieku, Jaunlutriņu. Zvārdes un citām novada bibliotēkām. Vislielākais pieprasījums ir bijis studentu vidū pēc nozaru literatūras, jo maza lauku bibliotēka nespēj nodrošināt ar vajadzīgo literatūru studijām.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2020	2021	2022
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	526	403	81
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	392	378	13

Starptautiskais un pārrobežu SBA pārskata gadā nav izmantots.

6. Krājums

2023. gadā bibliotēkas krājums tika veidots, balstoties uz lasītāju pieprasījumu, daudzveidību, kvalitāti un pieejamiem finansiāliem resursiem, kā to paredz “Zirņu pagasta bibliotēkas krājuma attīstības politika 2021. – 2025.”. Pārskata gadā komplektēšanas prioritātes bija bērnu literatūra un latviešu daiļliteratūra. Zirņu pagasta bibliotēkai un filiālei ir viens kopīgs budžets krājuma komplektēšanai. Sadalījums starp krājumiem tika veidots, balstoties uz to kvalitāti un kvantitāti.

Finansiālie līdzekļi krājuma komplektēšanai ir pietiekami. Pārskata gada sākumā grāmatu komplektēšanai tika piešķirti 2200 *euro*, vēlāk, veicot bibliotēkas budžeta grozījumus, papildus tika ieguldīti vēl 337 *euro*, kopā monogrāfisko izdevumu iegādei tika izlietoti 2537 *euro*, dāvinājumi un bezatlīdzības nodotie izdevumi sastādīja 366 *euro*. Kopā monogrāfisko izdevumu krājums tika papildināts par 2903 *euro*. Periodikas izdevumu abonēšanai tika izlietoti 1190 *euro*. 70.93% no krājuma komplektēšanai piešķirtajiem līdzekļiem tika izlietoti monogrāfiskiem izdevumiem un 29.07% preses izdevumiem. Uz vienu pašvaldībā reģistrēto lasītāju pašvaldība ir piešķīrusi 1,50 *euro* grāmatām un 0,80 *euro* periodikas iegādei (kopā uz cilvēku 2,30 *euro*).

Tabulā ir apskatāms krājuma finansiālais nodrošinājums.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	3893	3495	3727
<i>t. sk. grāmatām</i>	2701	2304	2881
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	779	1140	758
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	1192	1192	1190
Finansējums krājumam uz 1 iedz.skaita pagastā, pilsētā, reģionā	2.66	2.4	2.6
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	3893	4395	4093

Komplektējot krājumu, tika izmantoti atlaižu piedāvājumi. Grāmatas tika iegādātas no grāmatu piegādātājiem Virja AK, LGrāmata, no grāmatu autoriem un pirktas Zvaigzne ABC grāmatnīcā. Periodikas izdevumi tika abonēti a/s Latvijas Pasts. 2023.gadā tika abonēti 29 preses izdevumu nosaukumi.

Rekatalogizēts viss bibliotēkas un filiāles krājums.

Pārskata periodā krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Pārskata gadā krājums papildināts ar 888 vienībām: 252 monogrāfijām un 636 preses izdevumiem. Zirņu pagasta bibliotēkā krājums tika papildināts par 640 vienībām: monogrāfiskie izdevumi 168 un preses izdevumi 472 eksemplāri. Bibliotēkas filiālē Būtnāros par 248 vienībām: monogrāfiskie izdevumi 84 un prese 164 eksemplāri. Krājuma kopskaits Zirņu bibliotēkā 6731, filiālē Būtnāros 3975 vienības, kopā uz pārskata gada beigām 10706 eksemplāri.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2021	2022	2023
Jauniegvumi kopā	1003	948	888
<i>t. sk. grāmatas</i>	326	318	251
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	119	126	96
<i>t. sk. bērniem</i>	154	103	105
Izslēgtie dokumenti	2106	610	1371
Krājuma kopskaits	10851	11189	10706
Grāmatu krājuma apgrozība	0.42	0.44	0.39
Periodisko izdevumu apgrozība	2.83	1.99	1.87

2023. gadā tika norakstīti 1371 iespieddarbi - 615 monogrāfijas izdevumu un 756 preses izdevumu. Tika norakstīta nepieprasīta, nolietota literatūra. Lai mazināt bibliotēkā un filiālē vienādu izdevumu skaitu, tika norakstītas dubletes. Zirņu bibliotēkā norakstīti 867 eksemplāri, filiālē Būtnāros 504. Lielākai krājuma apgrozības nodrošināšanai, arī turpmāk tiks vērtēta krājuma kvalitāte un norakstot nepieprasītus izdevumus.

Bibliotēkā pieejamas divas abonētās datubāzes – Letonika un Lursoft laikrakstu bibliotēka (News.lv). Jāatzīst, ka datubāzes vairāk tika izmantotas bibliotēkā darba organizēšanai. No bibliotēkas apmeklētāju puses izmantošanas aktivitāte ir zema. Tabulā dati apkopoti kopā gan Zirņu bibliotēkā, gan filiālē.

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums"

Dabubāze	2021	2022	2023
Letonika			
skatījumi	203	125	232
piekļuves sesiju skaits		188	241
lejuplāžu skaits			
News			
skatījumi	279	260	369
piekļuves sesiju skaits			
lejuplāžu skaits			
Cits			

No 2023. gada aprīļa Zirņu pagasta bibliotēkā un filiālē Būtnāros ir pieejams "Delfi Abonements" saturs – bezmaksas pieeja portāla Delfi visiem rakstiem. Šis pakalpojums vēl nav ieguvis popularitāti bibliotēkas lietotāju vidū, bet jācer, ka ar laiku šo iespēju izmantos arvien biežāk.

Krājuma popularizēšanas pasākumi notika regulāri. Tika veidotas literatūras izstādes par dažādām tēmām, gada laikā Zirņu bibliotēkā – 8, filiālē Būtnāros – 9. Informācija par jaunāko literatūru regulāri tika ievietota bibliotēkas Facebook lapā. Bērniem tika organizētas bibliotēkārās stundas ar iespēju iepazīties ar jaunākām grāmatām. Tika gatavoti informatīvie materiāli drukātā veidā ar jaunāko grāmatu sarakstiem, kuri tika izvietoti informācijas stendos.

"Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām" programmas ietvaros bibliotēka ir saņēmusi 16 grāmatas par summu 172 euro. Šī programma ļauj bibliotēkai uzlabot krājuma kvalitāti un nodrošina lasītājiem lielāku lasāmvielas izvēli. Popularizēšanai tika veidotas izstādes un informācija tika ievietota sociālajos tīklos.

Darbs ar parādniekiem notiek regulāri. Atgādinājumi par laikā nenodotajām grāmatām tika sūtīti uz e-pastu, lasītāji arī tika informēti telefoniski, kaut ar nokavējumu, bet grāmatas tika nodotas. Noslēdzoties mācību gadam, sadarbībā ar Zirņu pamatskolas skolotājiem, tika nodrošināts, ka bērni nodod izlasītas grāmatas.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Zirņu pagasta bibliotēka, kā arī filiāle Būtnāros atrodas vienā ēkā ar pirmsskolas izglītības iestādēm – Zirņos ar pirmsskolas izglītības grupu “Zirnītis”, savukārt Būtnāros ar pirmsskolas izglītības iestādi “Sienāzītis”. Tāpat pagasta teritorijā atrodas Zirņu pamatskola. Izglītības iestādes ir lielākie sadarbības partneri, un to audzēkņi ir visaktīvākie bibliotēkas apmeklētāji.

Zirņu pagasta teritorijā deklarēti 243 bērni un jaunieši līdz 18.g.v. 2023. gadā bibliotēkā bija reģistrēti 81 lasītājs vecumā līdz 18 gadiem, par 15 mazāk, nekā iepriekšējā pārskata gadā. No kopējā bibliotēkas lietotāju skaita tie ir 29 %, no pagastā deklarēto bērnu skaita 33%. Bibliotēkas apmeklētāju vidū bija bērni, kuri apmeklēja pagasta izglītības iestādes, bet dzīvesvieta deklarēta citā administratīvajā teritorijā, daļa no tiem, dažādu iemeslu dēļ, nevēlējās reģistrēties, bet bibliotēku apmeklēja kopā ar klasēm vai bērnudārzu grupām. Apmeklējums bērnu vidū bija 885 (2022. gadā – 887), izsniegums – 938 (2022. gadā – 997). Kā redzams, bibliotēkas statistikas dati ir ar tendenci samazināties, pamatojums tam ir skolēnu, kā arī bērnudārzu audzēkņu skaita straujš kritums, kā piemērs, pirmsskolas grupiņā “Zirnītis” bērnu skaits gada laikā samazinājies par 24.

Bibliotēkas bērnu krājuma apjoms ir 3419 vienības. Pārskata gadā tika iegādātas un saņemtas bezatlīdzības lietošanā 105 grāmatas bērniem un jauniešiem, kas ir 42% no visām 2023. gada jaunieguvumiem. Programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” ietvaros tika saņemtas 19 grāmatas, programmas “Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros saņemtas 9 grāmatas. Bērnu auditorijai tika abonēts žurnāls “Ucipuci”. Krājuma popularizēšanai tika veidotas izstādes un aicināti bērni un viņu vecāki iepazīties ar jaunāko literatūru.

Pārskata gadā tika noorganizētas 36 bibliotēkārās stundas, nodarbības un lasīšanas semināri bērniem par dažādām tēmām. Lasīšanas semināros piedalījās skolas vecuma bērni un stāstīja par izlasītajām grāmatām. Bērni apmeklēja bibliotēku, lai apskatītu izstādes, kā piemēram 7. klases audzēkņi apskatīja Jaņa Rozentāla Saldus mākslas un vēstures muzeja veidotu izstādi par Hercogu Jēkabu un izspēlēja par šo tēmu izveidotu spēli (*pielikums Nr.4*). Kā katru gadu, uz bibliotēku tika aicināti Zirņu pamatskolas 1. klases audzēkņi, lai iepazītos ar bibliotēkas pakalpojumiem, iespējām pavadīt brīvo laiku, grāmatām un galda spēlēm.

5.klases audzēkņi tika iesaistīti programmā “Skaļā lasīšana”. Bērni ļoti gatavojās, taču nebija iespējas doties uz pusfinālu Saldus novada bibliotēkā. Neskatoties uz to, bērni saņēma pateicības balvas. Programmā Bērnu žūrija tika iesaistīti bērnudārzu vecākās grupiņas, Zirņu pamatskolas 3. klases audzēkņi. Kopā programmā piedalījās 30 dalībnieki.

Dzejas dienu ietvaros tika uzaicināta bērnu grāmatu autore Ieva Samauska. Bērniem bija iespēja iepazīties ar autores izdotajām grāmatām, lasīt dzejoļus, atbildēt uz jautājumiem un par to saņemt balviņas. Pasākumu apmeklēja skolas bērni no 1. līdz 9. klasei (*pielikums Nr.5*).

Bērniem un jauniešiem bija noorganizēts pasākums “Helovīna ballīte”. Bērniem tika apgleznotas sejas, veidoti tematikai atbilstoši dekori un spēlētas galda spēles.

Čakli apmeklētāji bija pirmsskolu grupiņu audzēkņi, kopā ar audzinātājām bērni varēja skatīties grāmatas, kā arī grāmatas tika ņemtas lasīšanai uz grupiņām. Interesantākai laika pavadīšanai tika organizētas radošās darbnīcas (*pielikums Nr.6*).

Aizvien sarežģītāk kļūst iesaistīt bērnus bibliotēkas pakalpojumu izmantošanā. Grāmatu lasīšana nav aktuāla bērnu vidū, ar datoru pieejamību un bezmaksas interneta piekļuves iespēju bibliotēkai bērnu vairs ieinteresēt neizdodas. Informācijas pieejamība interneta resursos un piekļuve tai nerodina apmeklēt bibliotēku un izmantot pieejamus resursus drukātajā veidā.

8. Novadpētniecība

Jau daudzus gadus bibliotēkas galvenie virzieni novadpētniecības jomā ir nemainīgi - vēsturisko un mūsdienu materiālu vākšana, apkopošana un saglabāšana.

Pārskata gadā tika vākti materiāli, kuros ir saistība ar Zirņu pagastu, tā cilvēkiem un notikumiem. Novadpētniecības krājums tika veidots no pieejamiem materiāliem laikrakstos, datubāzē Periodika.lv, vietējo iedzīvotāju un pagasta teritorijā esošo iestāžu bibliotēkai nodotajiem, materiāliem. Par pagasta teritorijā esošajiem objektiem papildinformācija tika meklēta JR Saldus vēstures un mākslas muzejā. Preses izdevumos pieejamie raksti tika aprakstīti novadpētniecības datubāzē, to kopijas ievietotas tematiskajās mapēs. Kopumā gada laikā tika izveidoti 36 un rediģēti 37 MARC ieraksti.

Bibliotēkā ir pieejamas mapes par dažādām tēmām – cilvēkiem, kultūras notikumiem, sportu, izglītību u.c. Tāpat ir pieejami 16 fotoalbumi, kā arī fotogrāfijas digitālā formātā (arī nepublicētie materiāli par Zirņu pamatskolas notikumiem), grāmatas, plakāti, kartes, skolēnu pētnieciskie darbiem utt. Novadpētniecības materiāliem ir atvēlēta atsevišķa telpa un materiāli ir brīvi pieejami viesiem interesentiem.

Novadpētniecības materiālu dažādošanai pārskatā gadā tika iegādātas puzles ar pagasta teritorijā esošo ēku attēliem. Tās tika izmantotas gan kā palīg līdzeklis bibliotēkārājās stundās skolēniem, gan varēja izmantot visi interesenti, tādā veidā akcentējot novadpētniecības darba nozīmīgumu.

Novadpētniecības krājumu bibliotēkas apmeklētāji ir izmantojuši personiskām interesēm, visbiežāk apskatot fotogrāfijas. Bērnu vidū interese ir bijusi zema, pārsvarā skolas vajadzībām.

Sadarbība novadpētniecības jomā tika veidota ar Zirņu pagastā esošajām izglītības iestādēm, vietējiem iedzīvotājiem, kuru ieguldījums novadpētniecības darbā ir ļoti nozīmīgs, ar Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeju, izvietojot bibliotēkā tika apskatei muzeja veidotas izstādes.

Pārskata periodā digitalizācija nav notikusi.

9. Projekti

Pārskata gadā bibliotēka piedalījās lasīt veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023”. Programmas ietvaros krājums tika papildināts ar 19 grāmatām par 186.33 *euro*.

Citi projekti pārskata periodā nav izstrādāti.

10. Publicitāte

Publicitātes nodrošināšanai, sabiedrības informēšanai un uzmanības piesaistei bibliotēka ir izmantojusi pieejamus līdzekļus un metodes. Pamatinformācija un statistikas dati par bibliotēkas darbību ir atrodamī www.kulturaskarte.lv. Saldus novada bibliotēkas mājas lapā <http://biblioteka.saldus.lv> ir pieejama informācija par pakalpojumu pieejamību, darba laiku un tā izmaiņām, tajā regulāri tika ievietoti informatīvie materiāli par pasākumiem. Bibliotēkai ir izveidota *facebook* lapa, ar kuru starpniecību sabiedrība tiek informēta par bibliotēkas un filiāles pakalpojumiem, notikumiem, pasākumiem, jaunākajām grāmatām. Lielākais ieguvums ir tas, ka ar šo informāciju var iepazīties ne tikai esošie, bet arī potenciālie bibliotēkas apmeklētāji. Pārskata gadā aktuālā informācija tika atjaunota regulāri, ievietojot gan pašu veidotu saturu, gan pārpublicējot Saldus novada bibliotēkas un citu iestāžu svarīgāko informāciju.

Tabula "Sociālo tīklu saturvienību skaits"

	Saturvienību skaits
	2023
Facebook	40

Tāpat tika gatavoti informatīvie materiāli tradicionālajā drukātajā veidā, tās bija afišas un plakāti, kurus izvietoja pagasta teritorijā esošajās iestādēs un informatīvajos stendos. Reģionālajā laikrakstā "Saldus Zeme" tika publicēta informācija par gaidāmajiem pasākumiem.

Pasākumu apmeklētības nodrošināšanai iedzīvotāji tika uzrunāti personīgi vai arī tika zvanīts pa tālruni, tādā veidā panākot lielāku atsaucību. Telefoniski tika apzināti iedzīvotāji, kuru dzīvesvieta atrodas tālu no bibliotēkas un informācijas pieejamība ir ierobežota. Kopumā bibliotēkas informācija ir pieejama visiem interesentiem.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar citām iestādēm ir nozīmīga bibliotēkas darbā, kas ietekmē kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanu, popularizēšanu un bibliotēkas darbības attīstību kopumā.

Bibliotēka jau daudzus gadus, arī pārskata gadā, sadarbojas ar dažādām iestādēm:

- Sadarbībā ar Zirņu pamatskolu tika organizēti pasākumi bērniem: dzejas dienas, bibliotekārās stundas, izstāžu apmeklējumi, dalība programmās Bērnu žūrija un Skaļā lasīšana, tikšanās ar bērnu grāmatu autori;
- Zirņu pagasta pirmsskolas grupa "Zirnītis" un bērnu dārzs "Sienāzītis": tika organizētas nodarbības bērniem, iepazīšanās ar grāmatu pasauli, organizētas radošās darbnīcas;
- Zirņu pagasta pārvalde: saimniecisko jautājumu risināšana, telpu uzturēšana;
- Saldus novada bibliotēka: metodiskais darbs, apmācības un konsultācijas, SBA pakalpojumu nodrošināšana;
- Zirņu pagasta kultūras darba organizators: tika noorganizēta vietējo rokdarbnieču darbu izstāde;

- Novada bibliotēkas: SBA pakalpojumu nodrošināšana, izstāžu daudzveidības nodrošināšana, mākslinieku, rakstnieku un citu personu kontaktu apzināšana. Arī tika gan sniegtas, gan saņemtas konsultācijas un ieteikumi darba organizēšanai;
- Zirņu pagasta sociālie darbinieki: iedzīvotājiem ir iespēja bibliotēkā uzrakstīt iesniegumus adresētus sociālajām dienestam;
- Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejs: novadpētniecības materiālu vākšana, novadpētniecības izstāžu daudzveidības nodrošināšana;
- Grāmatu piegādātāji: grāmatu piegāde bibliotēkai.

Starptautiska un pārrobežu sadarbība pārskata periodā nav bijusi.

Pielikumi

Pielikums Nr.1

Pasākumi Zirņu pagasta bibliotēkā 2023. gadā

Datums	Pasākuma nosaukums	Apmeklētāju skaits	Eksemplāru skaits	Pasākuma īss apraksts
02.01.	Pilsēta, kurā piedzimst vējš!			Liepājnieces Valdas Zariņas foto izstāde
02.01.	Rūdolfam Blaumanim - 160			Literatūras izstāde
09.01.	Nāc, izvēlies, lasi, stāsti!	10		Bibliotēkā stunda 5. un 6.klasēm. Grāmatu atlase lasīšanai
09.01.	Nāc, izvēlies, lasi, stāsti!	7		Bibliotēkā stunda 7.klasei. Grāmatu atlase lasīšanai
09.01.	Nāc, izvēlies, lasi, stāsti!	10		Bibliotēkā stunda 9.klasei. Grāmatu atlase lasīšanai
16.01.	Krāsainā pasaule!	12		Bibliotēkā stunda b/d vecākai grupai, grāmatas "Kurmīši melni baltā alā" lasīšana un radošā nodarbība zīmējot.
01.02.	Dzejniecei Ārijai Elksnei – 95!		10	Literatūras izstāde
09.02.	Skatuves runas konkurss	12		Skatuves runas konkurss 6.klasei. Bērni skaita/lasa iemācīto pantīņu.
09.02.	Skatuves runas konkurss	7		Skatuves runas konkurss 8.klasei. Bērni skaita/lasa iemācīto pantīņu.
09.02.	Skatuves runas konkurss	5		Skatuves runas konkurss 5.klasei. Bērni skaita/lasa iemācīto pantīņu.
09.02.	Skatuves runas konkurss	13		Skatuves runas konkurss 9.klasei. Bērni skaita/lasa iemācīto pantīņu.

21.02.	Mācāmi krāsas.	7		Grāmatu kārtošana pēc krāsām, grāmatu lasīšana, zīmēšana uz melnā papīra.
23.02.	Bērnu žūrijas noslēgums	11		Balvu pasniegšana BŽ pirmsskolas vecuma bērniem
01.03.	25.marts – Starptautiskā teātra diena		15	Literatūras izstāde
01.03.	Radošums četrās paaudzēs, radošo darbu izstāde			Dairas Ābolas, Ilzes Ābolas, Evas Behmanes, Emīlija Behmanes gleznu izstāde
02.03.	Dzintara Tillaka grāmatas lielajiem un mazajiem.	12		Lasīšanas seminārs 9.klasei, stāstījumi par izlasītajām Dz.Tillaka grāmatām.
06.04.	Bibliotēka izglītībai un atpūtai!	10		Bibliotēkā stunda 4.klasei. Grāmatas izvēle lasīšanai brīvlaikā un galda spēļu spēlēšana
16.03.	Formas un figūras grāmatās.	10		Bibliotēkā stunda pirmsskolas vecuma bērniem, grāmatu lasīšana, galda spēļu spēlēšana.
03.04.	Lieldienu ticējumi, mīklas, rotaļas ģimenē.	12		Bibliotēkā stunda pirmsskolas izglītības iestādes bērniem.
03.04.	Hercogs Jēkabs			Saldus J.Rozentāla vēstures un mākslas muzeja ceļojošā izstāde.
03.04.	Zirņu pagasta vēsture fotogrāfijās.			Novadpētniecības materiālu izstāde no bibliotēkas krājuma.
17.04.	Vēstures stunda par Hercogu Jēkabu	6		Bibliotēkā stunda 8.klasei. Izstādes apskats, muzeja sagatavotās galda spēle par H.Jēkabu spēlēšana.
17.04.	Skaļās lasīšanas sacensības!	3		5.klases gatavošanās konkursam
02.05.	Pavasara ziedi dzied	11		Nodarbība bērnu dārza grupiņai. Pasakas par ziediem lasījumi un ziedu izgatavošana no papīra
02.05.	Rakstniekam, publicistam Ērikam Hānbergam 90		10	Literatūras izstāde
16.05.	Zirņu pagasta tradicionālās kultūras mantojuma			Vietējo rokdarbnieču / ku rokdarbu izstāde

	izpētes kopas rokdarbi. Izstāde			
18.05.	Lasīšanas seminārs 5.-6. klasēm	11		Seminārs par izlasītajām grāmatām. Izlasīta teksta analīze.
22.05.	Bibliotēkas pakalpojumu dažādība	9		Izstādes un jauno grāmatu apskats. Galda spēļu spēlēšana. Piedalās 4.klase
22.05.	Bibliotēkas pakalpojumu dažādība	5		Izstādes un jauno grāmatu apskats. Galda spēļu spēlēšana. Piedalās 1.klase
23.05.	Lasīšanas seminārs 7. klasei	10		Stāstījumi par izlasītajām grāmatām. Izlasīta teksta analīze.
01.07.	Aivaram Kļavim - 70		6	Literatūras izstāde
01.08.	Mirkļi kopā ar grāmatu		12	Literatūras izstāde
01.09.	Mairas Zonbergas rokdarbu izstāde			Tematiskā izstāde
01.09.	Lietu vēsture		10	Literatūras izstāde
05.09.	Jaunumi bibliotēkas grāmatu plauktos!	9		Bibliotēkārā stunda 8.klasei, grāmatu atlase lasīšanai.
07.09.	Jaunumi bibliotēkas grāmatu plauktos!	11		Bibliotēkārā stunda 5.,06. klasei, grāmatu atlase lasīšanai.
07.09.	Jaunumi bibliotēkas grāmatu plauktos!	5		Bibliotēkārā stunda 9.klasei, grāmatu atlase lasīšanai.
07.09.	Jaunumi bibliotēkas grāmatu plauktos!	9		Bibliotēkārā stunda 7.klasei, grāmatu atlase lasīšanai.
02.10.	Tikšanās ar rakstnieci un dzejnieci Ievu Samausku	61		Dzejas lasīšana, autores grāmatu apskats, sarunas par grāmatām un dzeju. Piedalījās: pasākuma pirmajā daļā Zirņu pamatskolas 1.-4. klašu audzēkņi un otrajā daļā 5.-9. klašu audzēkņi.
31.10.	Helovīnu ballīte!	10		Tematiskais pasākums: spoku stāstu lasījumi, radošā darbnīca, sejas apgleznošana.
01.11.	Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīta literatūras izstāde		10	
01.11.	Latvija dzejā!	14		Bibliotēkārā stunda 5. un 6. kl. audzēkņiem. Dzejas par Latviju lasījumi.

01.11.	Svetlanas Uldriķes Cūcēnu figūriņu kolekcijas izstāde			Tematiskā izstāde
09.11.	Bibliotēkas pakalpojumu dažādība!			Bibliotekārā stunda 8. klasei. Izstādes "Cūcēni" apskats, iepazīšanās ar jaunākajām grāmatām.
14.11.	Tikšanās ar rakstnieci Ingunu Dimanti	12		Bibliotēkā viesojās rakstniece Inguna Dimante. Sarunas par rakstīšanu, grāmatām...
28.11.	Iepazīsti jaunākās grāmatas!	8		Bibliotekārā stunda 7.klasei
01.12.	Andrim Kobergam - 85		8	Literatūras izstāde
14.12	Pastāsti par izlasīto!	10		Lasīšanas seminārs, piedalās 8.klase. Bērni stāsta par izlasītajām grāmatām.
18.12.	Apskati jaunākās grāmatas!	11		Bibliotekārā stunda 5.-6.klasei

ZIRŅU PAGASTA BIBLIOTĒKAS FILIĀLES BŪTNĀROS PASĀKUMU DIENASGRĀMATA 2023.g.

Datums	Pasākuma nosaukums	Apmeklētāju skaits	Eksemplāru skaits	Pasākuma īss apraksts
02.01. 31.01.	Atpūtai un labam noskaņojumam - rokdarbi		25	Literatūras izstāde
01.02.	Profesijas bērnu acīm	19		Nodarbība b/d vidējās grupas bērniem, tēma – profesijas
01.02.	Pilsēta, kurā piedzimst vējš			Liepājnieces V.Zariņas foto izstāde
01.02.	Dzīvnieki bērnu grāmatās		15	Literatūras izstāde
17.02.	Ko nozīmē draudzība?	14		Nodarbība b/d jaunākās grupas bērniem, tēma – profesijas
01.03.	Rakstniekam Kārlim Leviņam - 135		6	Literatūras izstāde

03.03.	Profesijas bērnu acīm	18		Nodarbība b/d vecākās grupas bērniem, tēma – profesijas
03.04.	Garīgās dzīves filozofija		10	Literatūras izstāde
11.04.	Lielformāta ziedu gaismas objektu izstāde			Ineses Rancānes un Daigas Rancānes radošo darbu izstāde
28.04.	Pavasaris grāmatās – ziedi un kukaiņi	13		Pirmsskolas grupas nodarbība bibliotēkā. Viss par kukaiņiem un ziediem. Izstādes apskate.
02.-31.05.	Imantam Ziedonim 90		15	Literatūras izstāde
26.05.	Ko var darīt bibliotēka?	12		Pirmsskolas grupas nodarbība bibliotēkā. Spēlējam galda spēles
01.06.	Daba ienāk pilsētā		15	Literatūras izstāde par dabu
02.06.	Atpūšamies ar grāmatu rokās!	19		Pirmsskolas grupas nodarbība bibliotēkā.
01.-29.07.	Dzejniekam, tulkotājam Jāzepam Osmanim – 90 (1932-2014)		10	Literatūras izstāde
28.08.	Grāmatu pasaulē		10	Pirmsskolas grupas bibliotēkas apmeklējums.
01.10.	Mairas Zonbergas rokdarbu izstāde			Tematiskā izstāde: pinumi no papīra, tamborētas lelles un dzīvnieki, izsūtas gleznas.
13.10.	Bērnu žūrijai starts!	18		Iepazīšanās ar bērnu žūrijas grāmatām, grāmatu vērtēšanas iespējas
01.11.	Dzejniekam Ojāram Vācietim - 90		8	Literatūras izstāde
01.11.	Mājas, ģimene, Latvija	7		Bibliotēkā stunda bērnodārza audzēkņiem.
01.12.	Svetlanas Uldriķes Cūcēnu figūriņu kolekcijas izstāde			S.Uldriķes izstāde no personiskās kolekcijas
01.12.	“Ziemas pasaka”		15	Literatūras izstāde veltīta Ziemassvētkiem

Pielikums Nr.2

Tikšanās ar rakstnieci Ingunu Dimanti:

Pielikums Nr.3

Dažāda rakstura izstādes:

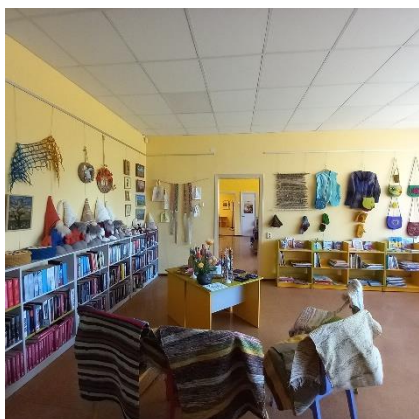
“Radošums četrās paaudzēs”, gleznu izstāde;

S.Uldriķes privātkolekcijas izstāde;

Zirņu pagasta rokdarbnieču darbu izstāde.

Pielikums Nr.4

Darbs ar bērniem un jauniešiem:

Bibliotēkārā stunda 8.klasei, izmantojot
galda spēli par Hercogu Jēkabu;

Tikšanās ar rakstnieci Ievu Samausku;

Radošās nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem.

Zirņu pagasta bibliotēkas vadītāja

Inga Gricmane*

*Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.